

ผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถ
ในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นายสมบัติ สิริคองคาสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974- 636- 022- 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF COMMUNICATION STRATEGY INSTRUCTION
ON ENGLISH ORAL COMMUNICATIVE PROFICIENCY
OF MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS

Mr.Sombat Sirikongkasakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1996
ISBN 974- 636- 022- 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถใน
การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

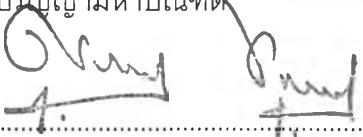
โดย นายสมบัติ สิริคงคาสกุล

ภาควิชา มัธยมศึกษา

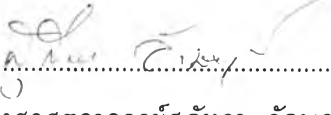
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานูเคราะห์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พร้อมพรรณ อุดมสิน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมบัติ สิริคคาสกุล : ผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (THE EFFECT OF COMMUNICATION STRATEGY
INSTRUCTION ON ENGLISH ORAL COMMUNICATIVE PROFICIENCY OF MATHAYOM SUKSA
THREE STUDENTS) อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์, 223 หน้า. ISBN 974- 636- 022- 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการพูด
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2) ศึกษาความคงทนของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่ได้
รับการสอนกลวิธีในการสื่อสาร 3) ศึกษาผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อการใช้กลวิธีในการสื่อสารของนักเรียนที่
ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสาร 4) ศึกษาความคงทนของการใช้กลวิธีในการสื่อสารของนักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีใน
การสื่อสาร ตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลาร์ักษ์ กรุงเทพมหานคร ปี
การศึกษา 2539 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงมา 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน โดยสุ่มให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่ม
ทดลองที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสาร และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยสอนนักเรียนทั้ง
สองกลุ่มด้วยตนเอง ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอน กลุ่มละ 12 แผน แบบสอบ
ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 2 ฉบับ ที่เป็นแบบสอบคู่ขนาน และ แบบสังเกตการใช้กลวิธี
ในการสื่อสารจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มหลังสิ้นสุดการทดลองด้วยแบบสอบฉบับที่ 1 และทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อ
การสื่อสารในกลุ่มทดลองหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ โดยใช้แบบสอบฉบับที่ 2 และประเมินความถี่ในการใช้กลวิธีในการสื่อ
สารของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า
มัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสารมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่า
นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสารไม่มีความคงทนของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสารมีการใช้กลวิธีในการสื่อสารหลังการ
ทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง
4. นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสารไม่มีความคงทนของการใช้กลวิธีใน
การสื่อสาร

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา.....การสอนภาษาอังกฤษ.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติต.....สมบัติ สิริคคาสกุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....สุจิตรา สวัสดิวงษ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C740811 :MAJOR TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

KEY WORD: COMMUNICATION STRATEGY / ENGLISH ORAL COMMUNICATIVE PROFICIENCY

SOMBAT SIRIKONGKASAKUL : EFFECTS OF COMMUNICATION STRATEGY INSTRUCTION ON ENGLISH ORAL COMMUNICATIVE PROFICIENCY OF MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS.

THESIS ADVISOR : ARCHARN SUJITRA SAWATDIWONG, 223 pp. ISBN 974- 636- 022- 1

The purposes of this study were to investigate 1) the effect of communication strategy instruction on English oral communicative proficiency, 2) the retention of English oral communicative proficiency of students taught by using communication strategy, 3) the effect of communication strategy instruction on using communication strategy and 4) the retention of using communication strategy of students taught by using communication strategy. The samples of this study were two groups, 20 students each of mathayom suksa three students purposively selected from Thonburi Worathephiphalarak School, Bangkok Metropolis, in the academic year 1996. They were randomly assigned as the experimental group taught by using communication strategy and the control group taught by using conventional method. The researcher taught each group by himself for 6 weeks. The research instruments were 12 lesson plans per group, 2 parallel sets of speaking proficiency test and a set of communication strategy observation form constructed by the researcher. The first speaking proficiency test was administered to both groups at the end of the experiment. Three weeks after the experiment, the second speaking proficiency test was administered to the experimental group. The communication strategy observation form was used to collect communication strategy of the experimental group before the experiment, at the end of and three weeks after the experiment. The collected data were analyzed by means of arithmetic mean, standard deviation, t- test and percentage.

The results of the study were as follows:

1. The students taught by using communication strategy gained higher English oral communicative proficiency than those taught by using conventional method at the .01 level of significance.
2. The students taught by using communication strategy gained no retention of English oral communicative proficiency at the .05 level of significance.
3. The samples taught by using communication strategy used more communication strategy after the experiment than before the experiment.
4. The samples taught by using communication strategy gained no retention of using communication strategy.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา.....

สาขาวิชา.....การสอนภาษาอังกฤษ.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิสิต..... สอมบัต สิริคองคสกุล.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อีฉกร สุจิตรา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัยด้วยความความเมตตาและเอาใจใส่มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล และ รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจและให้ข้อเสนอแนะทางด้านความเหมาะสม และความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณ คุณวิรัตน์ บุญมาตย์ ที่กรุณาเป็นผู้ช่วยวิจัยในการหาค่าความสอดคล้องและประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้กลวิธีในการสื่อสารของตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณคณาจารย์ โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และขอขอบคุณ คุณบุปผา พันธุ์ประวัญ ที่ได้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดการทำวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการให้ความร่วมมือกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งสนับสนุนเงินทุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และสถาบันภาษาทุกท่านที่ได้ให้บริการในการค้นคว้าเอกสารในการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สมบัติ สิริคงคาสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมุติฐานในการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร	13
องค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	14
ความหมายของกลวิธีในการสื่อสาร	18
ประเภทของกลวิธีในการสื่อสาร	21
ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้กลวิธีในการสื่อสารของผู้เรียนภาษา	33
การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	37
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร	37
กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร	43
หลักการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูด	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสอนกลวิธีในการสื่อสาร	53
ความสำคัญของการสอนกลวิธีในการสื่อสาร	53
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนกลวิธีในการสื่อสาร	55
กิจกรรมการฝึกการใช้กลวิธีในการสื่อสาร	58
การทดสอบและประเมินผลความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	68
แบบสอบความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	68
เกณฑ์การประเมินความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	75
การทดสอบและประเมินผลกลวิธีในการสื่อสาร	85
แบบสอบกลวิธีในการสื่อสาร	85
วิธีการประเมินกลวิธีในการสื่อสาร	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	90
งานวิจัยในประเทศ	90
งานวิจัยในต่างประเทศ	97
3. วิธีดำเนินการวิจัย	107
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	107
การสุ่มตัวอย่างประชากร	108
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
การเก็บรวบรวมข้อมูล	119
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	126
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	132
สรุปผลการวิจัย	134
อภิปรายผล	135
ข้อเสนอแนะ	138

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	141
ภาคผนวก	152
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	153
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	155
ภาคผนวก ค. แผนการสอน.....	158
ภาคผนวก ง. แบบสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	194
ภาคผนวก จ. แบบสังเกตการใช้กลวิธีในการสื่อสาร.....	219
ประวัติผู้เขียน	223

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. หน้าที่ทางภาษาและกลวิธีในการสื่อสารในแต่ละแผนการสอนของกลุ่มทดลอง	111
2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทดสอบหลังการทดลองทันทีของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	127
3. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนกลวิธีในการสื่อสารระหว่างการทดสอบหลังการทดลองทันทีและหลังการทดลอง 3 สัปดาห์	128
4. ค่าความถี่และค่าร้อยละของการใช้กลวิธีในการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองทันที.....	129
5. ค่าความถี่และค่าร้อยละของการใช้กลวิธีในการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างหลังการทดลองทันทีและหลังการทดลอง 3 สัปดาห์	130

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร	17
2. กระบวนการของการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ตามแนวคิดของ ดับบลิว ริเวอร์รีส์ และ อาร์ เอส เทมเพอร์โล	39
3. กระบวนการของการจัดกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร ตามแนวคิดของ วิลเลียม ลิตเติลวูด	40